

כלי מחקר זה נלקח מתוך **מאגר כלי המחקר** של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

ניתוח כלי מחקר

שם כלי המחקר

שאלון תחושת נטל הטיפול לאימהות לילדים עם צרכים מיוחדים (צ"מ).

שנה ומחבר מפתח הכלי המקורי

Zarit, S. H., Reeve, K. E., & Bach-Peterson, J. (1980). Relatives of the impaired elderly: Correlates of feelings of burden. *The Gerontologist*, 20(6), 649-655.

שנה ומחבר מפתח הכלי המקוצר

Bedard, M., Molloy, D. W., Squire, L., Dubois, S., Lever, J. A., & O'Donnell, M. (2001). The Zarit Burden Interview: A new short version and screening version. *The Gerontologist*, 41(5), 652-657.

תורגם לעברית

יקוביץ, א. (2010). תרגום שאלון תחושת נטל הטיפול לעברית.

מטרת כלי המחקר

מטרת שאלון היא לבדוק את תחושת הנטל של המטפל העיקרי, במקרים של טיפול בילדים עם צרכים מיוחדים או מוגבלות שכלית.

סוג כלי המחקר

שאלון

אוכלוסיית היעד

אימהות לילדים עם צרכים מיוחדים בגילאי שנה וחצי עד חמש שנים.

אופי הדיווח

דיווח עצמי

מבנה כלי המחקר

שאלות סגורות בעלות קטגוריות דירוג מוגדרות מראש: המעריכות תחושות ורגשות כלפי ילד עם צ"מ בתדירויות שונות.

סוג סולם המדידה

דרוג מ-1 (כלל לא) עד 7 (כל יום).

סוג הפריטים בכלי המחקר 12 היגדים המתייחסים לתדירות התחושות הרגשיות.

אורך כלי המחקר 12 פריטים.

תוקף ומהימנות

השאלון תוקף במספר מחקרים ונמצאה מהימנות גבוהה:

- Bedard et al. (2001): $\alpha = .92$
- Payne (2018): $\alpha = .88$
- כהן (2010): $\alpha = .86$
- במחקר הנוכחי בקרב כלל האימהות לילדים עם או ללא צ"מ: $\alpha = .842$

רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי

1. שחיקה הורית של אימהות לילדים עם וללא צרכים מיוחדים מהמגזר החרדי ומהמגזר שאינו חרדי: גורמיה, החומרה הנתפסת של הלקות ותחושת נטל הטיפול, תמיכה חברתית, עבודת רגשות, תושייה נלמדת ושימוש בשירותי בריאות עבור האם.
2024, יפעת פינדלינג, בהנחיית פרופ' צביה בר-נוי ופרופ' מיכל יצחקי, אוניברסיטת תל-אביב, החוג לסייעוד.
מק"ט מס' [890-275-2020](#)
2. מודל להסבר סימפטומים של דכאון וחרדה בקרב הורים למבוגרים בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית.
2019, חן יעקב-שלמה, בהנחיית פרופ' יעקב בכנר, בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש שרלוט ב' וג'ק ג' שפיצר, אוניברסיטת בן גוריון.
מק"ט מס' [658](#)
3. הקשר שבין דחק, נטל טיפול ואמביוולנטיות שחשים הורים מזדקנים המטפלים בילדיהם הבוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית לבין איכות חייהם של ההורים.
2018, פיין מעיין, בהנחיית פרופ' אסתר יקוביץ, אוניברסיטת בן גוריון בנגב.
מק"ט מס' [642](#)

לשימוש פנימי – מיקום במאגר כלי המחקר של הקרן

כלי מחקר < היבטים משפחתיים > דחק משפחתי, תמיכה משפחתית ורווחה נפשית של המשפחה < שאלון תחושת נטל הטיפול לאימהות לילדים עם צרכים מיוחדים

קישורים שימושיים

[למאגר מחקרי הקרן <](#)

[למאגר כלי המחקר באתר הקרן <](#)

שאלון תחושת נטל הטיפול לאימהות לילדים עם צרכים מיוחדים (צ"מ)

נא צייני לגבי כל אחד מההיגדים הבאים באיזו מידה הם מתארים את הרגשותיך,
 מ-1 = כלל לא, עד 7 = כל יום.

כל יום	מספר פעמים בשבוע	פעם בשבוע	מספר פעמים בחודש	פעם בחודש או פחות	מספר פעמים בשנה	כלל לא	באיזו תכיפות הנך מרגישה, כי:
7	6	5	4	3	2	1	1. בגלל הזמן שאת מבלה עם ילדך אין לך מספיק זמן לעצמך
7	6	5	4	3	2	1	2. את לחוצה בין הצורך לטפל בילדך לבין אחריות אחרת כלפי בני משפחה או מקום עבודה
7	6	5	4	3	2	1	3. את כועסת כאשר את נמצאת בסביבת ילדך
7	6	5	4	3	2	1	4. אחד מבני משפחתך משפיע בצורה שלילית על קשריך עם בני משפחה אחרים או חברים
7	6	5	4	3	2	1	5. את מתוחה כאשר את נמצאת ליד ילדך
7	6	5	4	3	2	1	6. הבריאות שלך נפגעת בגלל המעורבות שלך עם ילדך
7	6	5	4	3	2	1	7. אין לך פרטיות כפי שהיית רוצה בגלל ילדך
7	6	5	4	3	2	1	8. החיים החברתיים שלך נפגעו בגלל שאת מטפלת בילדך
7	6	5	4	3	2	1	9. איבדת שליטה על חייך מאז שהתחלת לטפל בילדך
7	6	5	4	3	2	1	10. את לא בטוחה לגבי מה לעשות עם ילדך

כל יום	מספר פעמים בשבוע	פעם בשבוע	מספר פעמים בחודש	פעם בחודש או פחות	מספר פעמים בשנה	כלל לא	באיזו תכיפות הנך מרגישה, כי :
7	6	5	4	3	2	1	11. היית צריכה לעשות יותר בשביל ללדך
7	6	5	4	3	2	1	12. יכולת לתת טיפול טוב יותר לילדך